

LAPIN YRITTÄJYYS- STRATEGIA

2025-2030+

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN YRITTÄJYYSSTRATEGIA 2025–2030+

Euroopan sosiaalirahasto plus rahoittama Strategista kasvua muutoksessa -hanke

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tekijät: Perälä Marja, Huikuri Satu, Uusihanni Minna, Westerman Marjaana, Murtomaa Minja, Karinen Risto (toim.), Oförsagd Julius (toim.), Ahola Samuel (toim.), Jokinen Jussi (toim.)

Taitto: Arctic Factory (Julius Oförsagd Company Oy)

www.lapinluotsi.fi/lapin-yrittajyysstrategia

2025

ESIPUHE

Lapin yrittäjyysstrategia 2030+ on maakunnan ensimmäinen laaja-alainen yrittäjyyteen ja sen kehittämiseen keskittyvä strategia, joka rakentuu Lapin omista vahvuuksista ja erityispiirteistä, mutta vastaa samalla kansallisiin tavoitteisiin. Strategia ohjaa kohti elinvoimaista, monimuotoista ja kestävä yrittäjyyttä koko Lapissa.

Suomen kansallisen yrittäjyysstrategian tavoite on kirkas: Suomessa kannattaa ryhtyä yrittäjäksi, kehittää liiketoimintaa, työllistää, investoida, kasvaa ja kansainvälistyä. Kansallinen yrittäjyysstrategia, valtioneuvoston periaatepäätös yrittäjyyden edistämisestä sekä kasvuyrittäjyyttä tukevat politiikkalinjaukset suuntaavat valtakunnallisia ja alueellisia toimia. Todelliset vaikutukset kuitenkin konkretisoituvat paikallisesti siellä, missä yrittäjät elävät arkeaan ja rakentavat tulevaisuutta. Tässä Lapin yrittäjyysstrategialla on keskeinen rooli.

Lapin tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, mutta myös epävarmuuksia. Maakunta on menestynyt monella mittarilla, mutta alueen sisällä seutukuntien ja kuntien väliset erot ovat huomattavia. Lapissa on kuitenkin vahvaa potentiaalia: kansainvälisesti kiinnostavat investointikohteet, luonnonvarat, vientiteollisuus, matkailu ja omaperäinen kulttuuri, jotka muodostavat ainutlaatuisen perustan yrittäjyydelle.

2030-luvun Lappi on mahdollisuuksien maakunta. Nyt on aika katsoa eteenpäin ja varmistaa, että yrittäjyys on keskeinen osa Lapin elinvoimaa – ei vain työpaikkojen ja verotulojen vuoksi, vaan myös siksi, että se mahdollistaa arjen sujuvuuden, palveluiden saatavuuden sekä alueen veto- ja pitovoiman. Kunnat eivät menesty ilman elinvoimaista yritystoimintaa, eikä yrittäjyys kasva ja kehity ilman toimivaa, ennakoitavaa ja sujuvaa toimintaympäristöä.

Strategia on syntynyt laajan osallistavan prosessin ja nykytila-analyysin pohjalta. Se kokoaa yhteen yhteisen vision ja neljä painopistealuetta, joiden avulla vastataan tunnistettuihin kehittämistarpeisiin pitkäjänteisesti. Strategia tekee näkyväksi tavoitteet, toimenpiteet ja yhteistyön tavat, mutta ennen kaikkea se kutsuu mukaan.

Onnistuminen ei synny paperilla, vaan yhteistyössä. Tarvitaan avointa, jatkuvaa ja rehellistä vuoropuhelua julkisten toimijoiden ja yrittäjien välillä. Luottamus rakentuu teoista, pidetyistä lupauksista ja arjen kohtaamisista, joissa kuunnellaan ja ymmärretään toisiamme.

Tämä strategia on vasta alku. Sen toimeenpanoa seurataan, arvioidaan ja suunnataan tarvittaessa uudelleen. Maailma muuttuu, ja strategian on muututtava sen mukana. Vain näin se voi vastata uusiin haasteisiin ja tarttua avautuviin mahdollisuuksiin. Rakennetaan yhdessä Lapista entistä parempi paikka yrittäjä.

Elokuussa 2025,

Jaakko Ylinampa
Ylijohtaja
Lapin ELY-keskus

Marja Perälä
Johtaja
Lapin ELY-keskus

Ella-Noora Kauppinen
Toimitusjohtaja
Lapin Yrittäjät ry

SISÄLLYS

1.	Johdanto	4
2.	Yrittäjyys Lapissa	7
3.	Visio	12
4.	Painopisteet	15
	4.1. Asenteet kuntoon.	17
	4.2. Kasvun esteet pois	18
	4.3. Mahdollisuuksista menestystä.	19
	4.4. Yrittäjää ei jätetä yksin.	20
5.	Toimeenpano & seuranta	21
+	Liitteet	23

1. JOHDANTO

Lapin ensimmäinen yrittäjyysstrategia vauhdittaa jo nykyiseltään vahvaa Lapin yrittäjyyttä niin, että yrittäjyyden merkitys on kohti 2030-lukua mentäessä entistä suurempi.

JOHDANTO

Lappi tarvitsee vahvaa yrittäjyyttä

Lapin menestys nojaa vahvaan ja monipuoliseen yrittäjyyteen. Yrittäjät luovat Lappiin kasvua, työpaikkoja, toimeentuloa, verotuloja, hyvinvointia, alueellista elinvoimaa, monipuolista palvelutarjontaa, kansainvälistä liiketoimintaa ja vientiä.

”Ei yhtään estettä yrittämiselle” strategian visiona peräänkuuluttaa aitoa tekoihin johtavaa yrittäjämönneysyyttä, yritysten kehittymisen ja kasvun esteiden raivamista yhteisvoimin, uusien mahdollisuuksien ennakointia ja hyödyntämistä sekä yrittäjälähtöisiä palveluja koko Lapin alueelle.

2030-luvulle mentäessä Lapissa tarvitaan uusia yrittäjiä, ideoita, palveluja ja tuotteita, onnistuneita yritysten sukupolvenvaihdoksia, yrittäjämönneysyyttä päätöksenteossa, laadukkaita yritysten kehittämistä tukevia palveluja ja monipuolista Lapin infrastruktuurin kehittämistä. Tarvitaan uutta osaamista ja lisää kansainvälistyviä ja kasvavia yrityksiä. Lisäksi osaavan työvoiman saatavuuden sekä asumisratkaisujen ja toimitilojen tarjonnan haasteet vaikeuttavat jo nyt yritysten toimintaa eri puolilla Lappia. Myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiomahdollisuuksien hyödyntämistä tulee parantaa. Osa näistä haasteista on ollut esillä jo pidempään, mutta riittäviä ratkaisuja kaikkiiin kriittisiinkään haasteisiin ei ole vielä löydetty.

Onnistumiseen tarvitaan kaikkia. Kuntien, työllisyysalueiden, elinkeinoyhtiöiden, korkeakoulujen ja oppilaitosten, valtion viranomaisten, ja muiden yrittäjien toimintaympäristöön vaikuttavien toimijoiden tulee olla yhdessä valmiita luomaan yrittäjyydelle mahdollisimman hyvää, luotamukseen perustuvaa ja reilua yhteisiin pelisääntöihin perustuvaa toimintaympäristöä. Strategia on ohjenuora sekä yrityksille palveluja tarjoaville julkisille ja yksityisille toimijoille että toimijoiden väliselle yhteistyölle.

Yrittäjien roolina on puolestaan toimia vastuullisesti ja kestävästi niin ympäröivän yhteiskunnan kuin ympäristönkin näkökulmasta. Strategia ja sen toimeenpano auttavat yrittäjiä hyödyntämään julkisten toimijoiden tarjoamat palvelut ja muun tuen entistä paremmin.

Strategian laadinnasta

Lapin yrittäjyysstrategia laadittiin vuosien 2024 ja 2025 aikana. Työn alussa toteutettiin kirjallisen ja tilastollisen aineiston läpikäynti sekä alkuhaastatteluja ja keskusteluja eri julkisten toimijoiden piirissä.

Tämän jälkeen toteutettiin sähköinen kysely niin yrittäjille kuin yrittäjille palveluja ja tukea tarjoaville julkisille toimijoille. Vastauksia saatiin yhteensä 474 kpl (suomeksi 448 ja englanniksi 26), joista 344 oli yrittäjiltä. Kysely oli vastattavissa aikavälillä 10.12.2024–31.1.2025.

Alkuvuodesta 2025 toteutettiin 21 yrittäjähaastattelua ympäri Lappia toimiville yrittäjille eri toimialoilla. Keväällä 2025 järjestettiin neljä työpajaa lähitilaisuuksina, Sodankylässä, Rovaniemellä, Kemissä ja Kittilässä. Yrittäjille suunnattuihin tilaisuuksiin osallistui yhteensä 63 osallistujaa ja julkisille toimijoille suunnattuun yhteensä 85 osallistujaa.

Loppukevästä 2025 toteutettiin sähköinen kommentointi strategialuonnoksen sisältöihin. Strategian luonnosta oli myös mahdollisuus kommentoida lausuntopalvelu.fi -alustalla kesäkuussa 2025.

Strategian laadinta toteutettiin Lapin ELY-keskuksen asiantuntijoista koostuvan työryhmän johdolla. Strategiatyötä ohjasi eri toimijoista koottu laajempi Yrittäjyysstrategiatyöryhmä, jossa olivat edustettuina Business Tornio, Kemijärven kaupunki, Kittilän kunta, Koulutuskuntayhtymä Lappia, Lapin ELY-keskus, Lapin Yrittäjät, Leader Pohjoisin Lappi ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (REDU). Strategia on laadittu osana Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa Strategista kasvua muutoksessa - hanketta. Strategiatyön toteutti tilaajan ohjaamana Owal Group Oy yhdessä kumppaneidensa Arctic Factoryn ja Mikko Kesä Oy:n kanssa.

Strategian sisällöstä

Strategian ensimmäisessä luvussa kuvataan lyhyesti yrittäjyyttä ja yrittäjyyden toimintaympäristöä Lapissa. Toisessa luvussa esitellään strategian visio. Kolmannessa luvussa kuvataan vision saavuttamiseksi tarvittavat neljä painopistettä. Neljännessä luvussa esitetään strategian toimeenpanoa ja seurannan prosessi.

Strategian liitteinä on määritellyt seurantaindikaattorit ja keskeiset toimenpiteet sekä toimijat. Lisäksi liitteenä on koko strategiadokumentin tiivistelmä (suomeksi, pohjoissaameksi, ruotsiksi ja englanniksi).

2. YRITTÄJYYS LAPISSA

Lappi on hyvin laaja ja monimuotoinen maakunta, jossa yrittäjyyden profiili vaihtelee vahvasti seuduittain ja kunnittain. Tässä luvussa luodaan tiivis katsaus yrittäjyyden nykytilaan Lapissa.

YRITTÄJYYS LAPISSA

Lapin erityispiirteet

Strategian aikajänne ulottuu 2020-luvun puolivälin aikaisen taloudellisen suhdanteen ja tilanteen yli aina 2030-luvulle saakka. Lappi on monella mittarilla pärjännyt maakuntana hyvin viime vuosina – haastavassakin taloussuhdanteessa. Kuntien tilanteet vaihtelevat kuitenkin merkittävästi. Lapissa on vahvoja toimialoja, jotka luovat monipuolisia mahdollisuuksia yrittämiselle. Silti automaattisia takeita tulevaisuuden hyvästä kehityksestä ei ole. 2030-luvulle tultaessa voi moni asia olla toisin kuin nyt. Strategian laadinnan aikaan, vuonna 2025, tulevaisuuden näkymät ovat osin sumeat.

Lappi on pitkien välimatkojen ja pohjoisten olosuhteiden muovaama maakunta, jossa yrittäjyyden profiili vaihtelee seuduittain ja kunnittain. Lapin elinkeinorakenne on kansallisesti katsottuna monipuolinen. Lapissa on useita vahvoja toimialoja, ja niiden monipuolisuus heijastuu myös alueen yrittäjyyteen. Tämä yrittäjyyden kirjo on keskeinen osa Lapin elinvoimaa. Kemi-Tornion teollinen klusteri samoin kuin vaikkapa monelle seudulle ulottuva matkailu luovatkin Lapista kokonaisuudessaan houkuttelevan ympäristön yrittämiselle. Vienti, kansainvälisyys ja rajojen ylittäminen on monelle yrittäjälle ja yritykselle arkipäivää jo Lapin kolmen maaran (Ruotsi, Norja ja Venäjä) vuoksi. Eri elinkeinomahdollisuuksien hyödyntäminen on ollut aina oleellinen osa myös Lapin erisaamelaisyhteisöjen toimintaa.

Lapin maakunta

Asukasluku (2024): 176 151

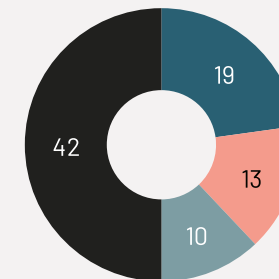
Yrittäjien lukumäärä (2023): 7 650

Yritysten toimipaikat (2023): 19 563

Yrittäjien osuus työllisistä (2022): 10 %

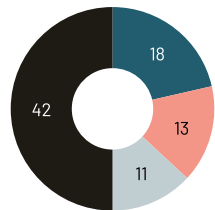
Yritysten toimipaikoista Lapissa työllisti 0-9 henkeä (2023): 95,5 %

Yrittäjät toimialoitain
(yleisimmät toimialat 2019-2023, %)

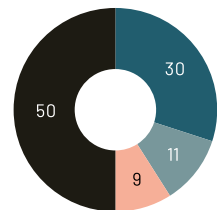
- Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- Rakentaminen
- Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajon- ja -pyörien korjaus
- Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- Kuljetus ja varastointi
- Hallinto ja tukipalvelutoiminta
- Muut kuin kolme suurinta

2. YRITTÄJYYS LAPISSA

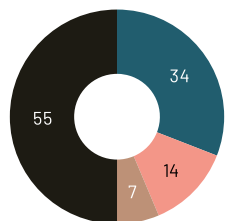
Tunturi-Lapin seutukunta

Asukasluku 2024: 14 899
Yrittäjien lukumäärä 2023: 1 079
Yrittäjien osuus työllisistä
2022: 15 %

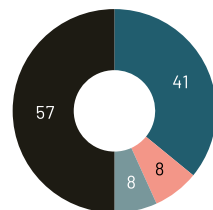
Pohjois-Lapin seutukunta

Asukasluku 2024: 16 488
Yrittäjien lukumäärä 2023: 989
Yrittäjien osuus työllisistä
2022: 13 %

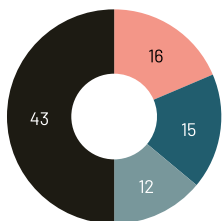
Torniolaakson seutukunta

Asukasluku 2024: 6 912
Yrittäjien lukumäärä 2023: 375
Yrittäjien osuus työllisistä
2022: 16 %

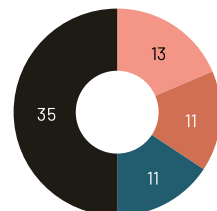
Itä-Lapin seutukunta

Asukasluku 2024: 14 991
Yrittäjien lukumäärä 2023: 729
Yrittäjien osuus työllisistä
2022: 14 %

Kemi-Tornion seutukunta

Asukasluku 2024: 53 569
Yrittäjien lukumäärä 2023: 1 795
Yrittäjien osuus työllisistä
2022: 9 %

Rovaniemen seutukunta

Asukasluku 2024: 69 292
Yrittäjien lukumäärä 2023: 2 683
Yrittäjien osuus työllisistä
2022: 9 %

Maatalous, metsätalous ja kalatalous

Rakentaminen

Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajon.
ja -pyörien korjaus

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen
toiminta

Kuljetus ja varastointi

Hallinto ja tukipalvelutoiminta

Muut kuin kolme suurinta

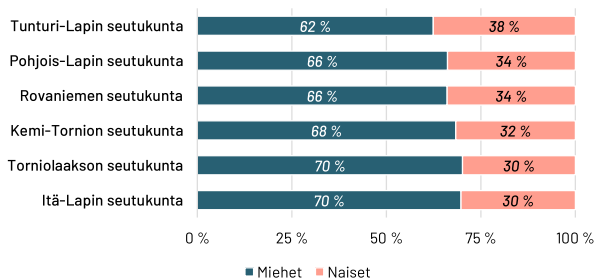
2. YRITTÄJYYS LAPISSA

Yrittäjät Lapissa

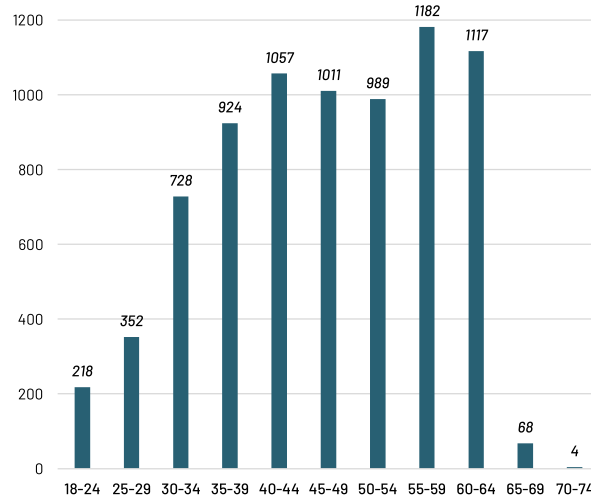
Yrittäjien osuus työllisistä oli Lapissa vuonna 2022 kymmenen prosenttia. Yrittäjien osuus työllisistä on Lapissa tällä hetkellä maan keskitasoa. Yrittäjien suhteellinen osuus eri seutukunnissa vaihteli kaupunkiseutujen eli Kemi-Tornion ja Rovaniemen seutukuntien yhdeksän ja Torniolaakson kuudentoista prosentin välillä. (Lähde: Työsäkäyntitilasto ja Kuntien avainluvut, Tilastokeskus).¹

Yrittäjän ammattiaseman mukaan tarkasteltuna yleisimmät toimialat ovat maatalous, metsätalous ja kalatalous, rakentaminen ja tukku- ja vähittäiskauppa. Miehiä on yrittäjistä naisia enemmän. Yrittäjiä on kaikissa ikäryhmissä, mutta suurimmat ikäryhmät ovat 55–59 ja 60–64 -vuotiaat. Onnistuneiden omistajanvaihdosten toteuttaminen onkin tullut entistä tärkeämmäksi. Samalla on kuitenkin huomattava, että yrittäjinä on paljon myös nuoria, ja yhä useampi yrittäjä on Lapissakin vieraskielinen. Noin 30 prosenttia Lapin yrittäjistä oli suorittanut korkea-asteen tutkinnon, ja 55 prosentilla yrittäjistä korkein koulutus oli toinen aste. (Lähde: Erillistilaisuus, Tilastokeskus).

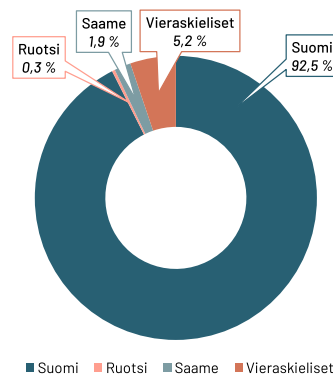
Lapin seutukuntien yrittäjien sukupuolijakauma (2023)

Lapin yrittäjien ikäjakauma lkm (2023)

Lapin yrittäjien äidinkieli (2023)

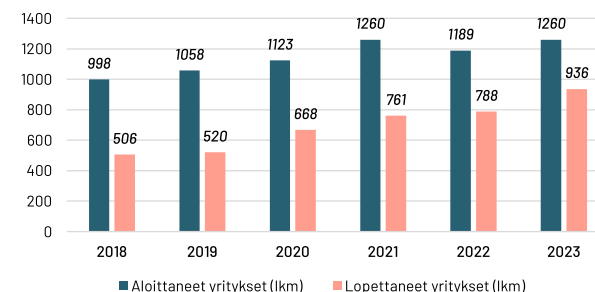

Lisäksi on huomioitava, että päätoimisen yrittäjyyden rinnalla on paljon sivutoimista yrittäjyyttä. Tämä yrittämisen monimuotoisuus on osa koko Lapin elinvoimaa. Yrittämisen merkityksen kasvuun vaikuttaa myös se, että työelämä muuttuu. Yhä useammin henkilöstön rekrytoinnin sijaan ostetaan yrittäjän tuottamaa palvelua.

Yritykset Lapissa

Lapin yrityskanta kasvaa. Yrityksiä perustetaan siis enemmän kuin niitä lopetetaan, mutta myös lopettaneiden yritysten määrä on kasvanut. Yrityskanta kasvaa erityisesti Rovaniemen seutukunnassa. (Lähde: Aloittaneet ja lopettaneet yritykset, Tilastokeskus). Perustettavien yritysten määrä on kokonaisuudessaan Lapin potentiaaliin nähden kuitenkin vielä liian alhainen ja kansainvälistyvien yritysten joukko liian pieni. (Lähde: Lapin tilanne- ja kehityskuva 2024). Lapin kansallisesti merkittävä investointipotentiaali luo yrityksille ja yrittämiselle kuitenkin positiivisia näkymiä myös tulevaisuudessa. (Lähde: Lapin alueelliset kehitysnäkymät, kevät 2025, Lapin ELY-keskus). Yritykset ovat merkittävä työnantaja. Lapissa toimivien yritysten henkilöstömäärä oli vuonna 2023 hieman yli 40 000. Noin puolet työllisistä (yhteensä noin 80 000) siis työskentelee Lapissa yrityksissä. (Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus).

Lapin aloittaneet ja lopettaneet yritykset (2018–2023)

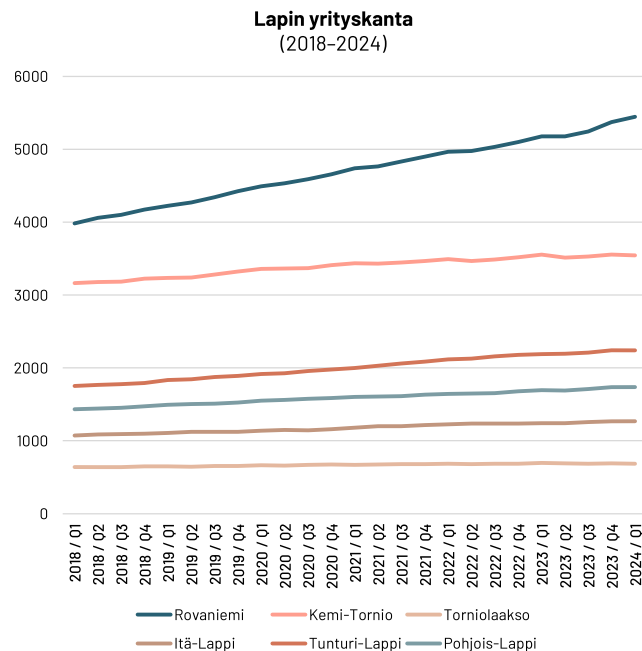

Lapissa toimii merkittäviä suuria ja kansainvälisiä yrityksiä, jotka osaltaan luovat myös yrittämiselle mahdollisuuksia. Suuret kansainväliset toimijat antavat pienille Lapin yrityksille mahdollisuuden kasvaa ja kansainvälistyä kotimarkkinoilla. Pienet ja keskisuuret yritykset, mukaan lukien mikroyritykset ja yksinyrittäjät, ovat kuitenkin

¹ Yrittäjiksi määritellään 18–74 -vuotiaat henkilöt, joilla on vuoden viimeisellä viikolla voimassa oleva yrittäjäeläkevakuutus ja jotka eivät ole työttömiä vuoden viimeisenä työpäivänä eivätkä varusmiehiä tai siviilipalvelusmiehiä vuoden viimeisellä viikolla. Mikäli henkilöllä on yrittäjäeläkevakuutuksen lisäksi samanaikaisesti voimassa oleva työsuhde, edellytetään, että yrittäjätulot ovat suuremmat kuin palkkatulot. Yrittäjiksi määritellään lisäksi henkilöt, joilla yrittäjätulot ylittävät määritellyn tulorajan, edellyttäen, että he eivät ole eläkkeellä tutkimusviikolla. Tuloraja määritellään vuosittain päättelyiden yhteydessä käyttäen hyväksi työvoimatutkimuksen yrittäjiä koskevia tietoja.

2. YRITTÄJYYS LAPISSA

kin tärkeässä roolissa Lapin menestyksen luojina nyt ja jatkossa. Kuten koko Suomessa, myös Lapissa suurin osa yrityksistä on pieniä. Yritysten toimipaikoista Lapissa noin 96 prosenttia työllisti alle 10 henkilöä vuonna 2023. (Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto, Tilastokeskus).

3. VISIO

Tässä luvussa esitetään tarkemmin Lapin yrittäjyysstrategian 2030+ visio eli lappilaisen yrittäjyyden tulevaisuuden näkymä, jonka haluamme saada yhdessä aikaan.

3.

VISIO

Lapin yrittäjyyden visio 2030+

**Ei yhtään
estettä
yrittämiselle.**

3. VISIO

Strategian visiossa peräänkuulutetaan ennen kaikkea kolmea asiaa:

1. Ensinnäkin tarvitaan rohkeutta ja rohkeita toimia yrittäjämönteisen Lapin eteen.
2. Toiseksi tarvitaan uusia ideoita, tuotteita ja palveluja, sellaista kasvua, joka lisää kestävästi Lapin elinvoimaa myös 2030-luvulla.
3. Kolmanneksi on pystyttävä poistamaan tarpeettomia esteitä, helpottamaan yrittäjien arkea ja vauhdittamaan lappilaisten yritysten kehitystä

Ei yhtään estettä yrittämiselle

Yrittäjyydelle ja yrittämiselle täytyy luoda mahdollisimman hyvät ja sujuvat olosuhteet koko Lapissa. Yrittäjyyden tukeminen edellyttää kykyä ymmärtää ja vastata yrittäjien ja yritysten yksilöllisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin. Viranomaisten toimintaan liittyy välttämätöntä hallinnollista työtä, mutta samalla tulisi poistaa tarpeettomia esteitä yrittämiselle, helpottaa yrittäjien arkea ja vauhdittaa lappilaisten yritysten kehitystä ja kasvua. Kyse on myös yrittäjyydelle suotuisista asenteista.

Visio peräänkuuluttaa ratkaisukeskeisyyttä ja konkreettisia toimia yrittäjämönteisemmän Lapin eteen. Lisäksi tarvitaan rohkeutta ja ennakkoluulottomuutta, jotta nykyiset haasteet saadaan ratkaistua ja kehitettyä uusia tuotteita ja palveluja, joiden avulla Lappiin syntyy lisää kasvua ja elinvoimaa 2030-luvulla.

Vision mukainen Lappi on yrittäjän pohjoinen koti - oli kyse paikallisesta, kansallisesta, kansainvälisestä tai globaalista liiketoiminnasta. Lappilainen yrittäjyys on kilpailukykyistä, pitkäjänteistä, vastuullista ja kestävää niin taloudellisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti kuin ympäristönkin kannalta. Tämä on tärkeää, sillä yksittäinen yrittäjä edustaa monen silmissä yrittäjiä yleisesti.

Kukaan ei tee tätä kaikkea yksin, vaan työhön tarvitaan meitä kaikkia yhdessä. Tehdään Lapista nykyistäkin kansainvälisesti ja kansallisesti houkuttelevampi ja kilpailukykyisempi ympäristö monipuoliselle eri alojen ja muotojen yrittäjyydelle!

4. PAINOPISTEET

Vision saavuttamiseksi tarvittavat tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet esitetään tässä luvussa neljän Lapin yrittäjyysstrategian 2025-2030+ painopisteen avulla.

PAINOPISTEALUEET

Lapin yrittäjyysvisio 2030+ saavutetaan panostamalla neljään painopisteeseen:

ASENTEET KUNTOON

Ensimmäinen, "Asenteet kuntoon", keskittyy yrittäjyyttä arvostavan ja ruokkivan kulttuurin ja asenneilmapiirin luomiseen, joka näkyy ja toteutuu kaikessa alueen toimijoiden päätöksenteossa ja toiminnassa.

KASVUN ESTEET POIS

Toinen, "Kasvun esteet pois", korostaa yritysten kasvun ja kehityksen pullonkaulojen vähentämistä ja poistamista alueellisen ja paikallisen tason toimenpiteillä ja esimerkiksi yhteisellä edunvalvonnalla.

MAHDOLLISUUKSISTA MENESTYSTÄ

Kolmas, "Mahdollisuuksista menestystä", korostaa ennakointia ja ennakkoluulotonta mahdollisuuksien tunnistamista sekä näiden hyödyntämistä.

YRITTÄJÄÄ EI JÄTETÄ YKSIN

Neljäs, "Yrittäjää ei jätetä yksin", keskittyy yrittäjien tarpeiden tunnistamiseen, aidosti yrittäjälähtöisen palvelukokonaisuuden järjestämiseen ja yrittäjien osaamisen kehittämiseen eri yrityspalveluorganisaatioiden ja muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyönä.

4. PAINOPISTEALUEET

4.1. Asenteet kuntoon

Tavoitteena on, että Lappi on yrittäjämysteinen maakunta, jossa yrittäjien menestymisen tukeminen on kaikkien yhteinen asia.

Miksi tämä on tärkeää:

Yrittäjämysteisyys Lapissa ei saa olla vain juhlapuhetta, vaan sen tulee näkyä kaikessa julkisen sektorin toiminnassa ja toimintatavoissa sekä päätöksenteossa. Vielä emme ole tätä tavoitetta saavuttaneet, ainakaan koko Lapin osalta. Niilläkin paikkakunnilla, joissa tilanne on hyvä, voidaan tavoitteita asettaa nykyistä korkeammalle. Kyse on sekä pienistä että suurista asioista, muodollisista prosesseista, yhteydenpidosta ja vuorovaikutuksesta aina asenteisiin asti.

Yrittäjyyttä tukevan yhteistyön tulee perustua aktiiviseen vuorovaikutukseen ja vahvaan molemminpuoliseen luottamukseen julkisten toimijoiden ja yrittäjien välillä. Se, mikä luvataan, pidetään. Luottamus vaatii pitkäjänteistä vuorovaikutusta ja molemminpuolista tuntemusta, jota kasvokkaiset kohtaamiset ja palvelut mahdollistavat. Näin yrittäjämysteisyystä seuraa arjessa jatkuvia ja johdonmukaisia tekoja.

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet:

1. Yrittäjien ja yrittäjyyden huomiointi julkisten toimijoiden päätöksenteossa ja toiminnassa

- Vaikutetaan paikallisella ja maakunnallisella tasolla sekä yhteisellä Lappi-tasoisella edunvalvonnalla siihen, että julkisten toimijoiden sääntely on yrittäjien ja yritysten kannalta mahdollisimman selkeää ja ennakoitavaa. Mahdollisimman ennustettava ja vakaa toimintaympäristö on keskeistä yrittäjien päätök-

senteon näkökulmasta, aina yrittäjäksi lähtemisen, yrittäjyyteen sitoutumisen ja yrityksen investointien sekä yrityksen yleisen kehittämisen kannalta.

- Vähennetään yrittäjiltä ja yrityksiltä edellytettyä hallinnollista työtä aina kuin se vain on mahdollista. Keskeisessä roolissa on pyrkiä ehkäisemään väliillistä hallintotyötä, jota seuraa esimerkiksi viranomaisten riittämättömästä tai puutteellisesta tai epäselvästä ohjeistamisesta ja tiedottamisesta. Välttämätön hallinnollinen työ ohjeistetaan mahdollisimman käytännönläheisesti.
- Poliittisten päätöksentekijöiden ja julkisten toimijoiden päätöksenteon tulee olla rohkeaa, eteenpäin katsovaa ja perustua osaltaan yrittäjien näkemysten kuuntelemiseen. Tämä edellyttää yrittäjämysteistä asennetta ja kulttuuria sekä säännöllistä vuoropuhelua, tiedonvaihtoa ja yhteydenpitoa yrittäjien kanssa.
- Nostetaan yritysvaikutusten arviointi aidoksi osaksi päätöksentekoa ja sen valmistelua eri viranomaisten toimesta. Päätösten vaikutukset yrityksille huomioidaan jo päätöksenteon valmistelusta lähtien.
- Huomioidaan julkisten toimijoiden hankintojen toteutuksessa se, että lappilaiset yritykset ovat tietoisia eri hankinnoista ja voivat niihin mahdollisuksiensa mukaan osallistua. Yritystoimintaa voidaan edistää pitämällä hankinnat sen kokoisina ja sisältöisinä, että mahdollisimman moni pieni ja paikallinen yritys voi niihin osallistua.
- Yrittäjämysteisyysten tulee näkyä julkisten toimijoiden palvelualltiudessa yrittäjien suuntaan. Kaikki yhteydennotot ja vuorovaikutus on mahdollisuus edistää yrittäjien ja julkisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja vahvistaa keskinäistä luottamusta.
- Tuetaan Lapin kuntia ja muita toimijoita yrittäjämysteisyysten kehittämisessä esimerkiksi maakunnallisella hankkeella, joka voi toteuttaa mm. päätöksentekijöille suunnattuja koulutuksia, laatia

materiaaleja ja toteuttaa muita kehittämistoimenpiteitä.

2. Verkostot, yhteistyö ja yhteisöllisyys

- Vahvistetaan lappilaisten yrittäjien ja yritysten välisiä verkostoja. Verkostoihin osallistumisen kynnystä yrityksille madalletaan ja toimintamuodoissa huomioidaan yrittäjien lähtökohdat ja mahdollisuudet käyttää aikaa.
- Vahvistetaan viranomaisten ja yrittäjien välisiä verkostoja niin, että yrittäjät ja eri toimijat tuntevat toisensa entistä paremmin. Viranomaisten ja muiden julkisten toimijoiden ”kasvillisuutta” yrittäjien suuntaan pidetään esillä. Tuntemuksen ja luottamuksen vahvistuessa yhteydenotto ja -pito on entistä helpompaa.

3. Yrittäjyydestä viestiminen ja yrittäjyyteen kannustaminen

- Viestitään yrittäjyyden monipuolisista mahdollisuuksista erityisesti nuorille, opiskelijoille, yrittäjyydestä kiinnostuneille töissä oleville ja potentiaalisille muuttajille Lapissa, muualla Suomessa ja kansainvälisesti.
- Kehitetään Lappi-brändiä voimakkaasti niin, että siinä korostuu lappilainen yrittäjyys. Yrittämisen mahdollisuudet ovat osa nykyaikaista ja monipuolista Lappi-brändiä, joten brändissä huomioidaan Lapin monipuolista ja eri toimialoilla tapahtuvaa yrittäjyyttä ja yritysten tarpeita. Lapin kilpailukyky, houkuttelevuus ja monipuoliset mahdollisuudet yrittäjyydelle tuodaan esiin. Lisäksi viestitään realistisesti uusille ja nykyisille yrittäjille Lapissa tarjottavista palveluista ja saatavilla olevasta muusta tuesta.
- Toteutetaan olemassa olevaa Lapin yrittäjyyskasvatusstrategiaa koko Lapissa. Nuorten kesäyrittäjyyttä pyritään edistämään kesätyöpaikkojen rinnalla.

4. PAINOPISTEALUEET

4.2. Kasvun esteet pois

Tavoitteena on, että yrittäjien ja yritysten halukkuus kehittyä ja kasvaa lisääntyy, ja että yrityksen kestävä kasvu on mahdollista mahdollisimman monelle yrittäjälle.

Miksi tämä on tärkeää:

Yrittäjillä on yksilöllisiä ja toisistaan poikkeavia lähtökohtia ja tavoitteita yrittäjyydelleen. Ne voivat vaihdella itsensä työllistämisestä aina innovatiiviseen ja kansainväliseen kasvuyrittämiseen. Yrittäminen voi myös olla päätoimista tai sivutoimista. Kaikki tämä yrittäjyys on tärkeää. Lapin elinvoiman ja menestymisen kannalta on kuitenkin tärkeää, että yritykset kehittyvät ja luovat kasvua.

Muun muassa osaavan työvoiman saatavuus, puutteelliset asumisen ratkaisut ja toimitilojen vähyys rajoittavat yrittäjien ja yritysten kehittymisen ja kasvun mahdollisuuksia eri puolilla Lappia. Saavutettavuuden ja liikenneyhteyksien toimivuuden kehittäminen on monelle yritykselle niin ikään elintärkeää. Tilanteet luonnollisesti vaihtelevat kunnittain ja toimialoittain.

Yritysten kehityksen ja kasvun pullonkaulat vaativat rohkeita ja vaikuttavia toimenpiteitä sekä vahvaa edunvalvontaa kaikilta lappilaisilta toimijoilta. Nämä ongelmat ovat olleet esillä jo pitkään, mutta kestäviä ja toimivia ratkaisuja kaikkiiin näihin ei ole vielä löytetty. Näitä asioita käsitellään eri ohjelmissa ja strategioissa, joten tässä yrittäjyysstrategiassa korostetaan näiden tärkeyttä nimenomaan yrittämisen näkökulmasta.

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet:

1. Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen

- Parannetaan yrittäjien, yritysten, kuntien, työllisyysalueiden, henkilöstöalan yritysten, valtion viranomaisten ja korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten välisellä yhteistyöllä sitä, että rekrytointitarpeisiin on tarjolla osaavaa työvoimaa. Osaamistarpeiden ennakoinnissa on tärkeää kuulla myös pien- ja mikroyritysten tarpeita.
- Huomioidaan paikallisten yrittäjien ja myös pienten ja keskisuurten toiveet ja tarpeet työvoiman houkuttelutyössä kotimaassa ja kansainvälisesti sekä yleisessä alueen ja kuntien veto- ja pitovoiman kehittämisessä.
- Luodaan entistä helpompia rekrytoinnin ratkaisuja ja tukimuotoja pienissä ja keskisuurissa yrityksissä piilevään työvoimatarpeeseen.
- Tehdään ensimmäisen työntekijän palkkaamisesta houkuttelevaa ja helppoa.
- Pientenkin yritysten on tärkeää olla aktiivisia esimerkiksi tarjoamalla työmahdollisuuksia opiskelijoille.

2. Asumisen ja toimitilojen ratkaisujen kehittäminen

- Edistetään asumisen pullonkaulojen poistamista julkisen sektorin toimijoiden ja yksityisten toimijoiden yhteistyöllä. Asumisratkaisujen monipuolisuus, saatavuus ja hinta ovat keskeisiä tekijöitä työvoiman houkuttelussa ja työvoiman jäämisessä pysyvämmiin eri puolille Lappia. Paikallisten yrittäjien ja yritysten tarpeet on tärkeää ottaa näissä ratkaisuissa huomioon.
- Huomioidaan yritysten toimitilavaihtoehtojen ja muiden työskentelyolosuhteiden kuten etätyöratkaisujen kehittämisessä myös pien- ja mikroyritykset sekä niiden kasvunäkymät ja tulevaisuuden tarpeet.

3. Saavutettavuuden, liikenneyhteyksien ja muun infrastruktuurin kehittäminen ja rajaesteiden poisto

- Huomioidaan maakunnan ja eri kuntien saavutettavuuden kehittämisessä suurten yritysten ja julkisen hallinnon tarpeiden lisäksi myös pienet yritykset ja mikroyritykset sekä niiden kasvunäkymät ja tulevaisuuden tarpeet niin tavaroiden, palveluiden, asiakkaiden kuin työntekijöidenkin näkökulmasta.
- Kehitetään kriittistä tieto- ja sähköverkkoinfrastruktuuria kaikenkokoisten yritysten tarpeista käsin.
- Vaikutetaan kansallisesti yli valtionrajojen menevän liiketoiminnan ongelmien ratkaisemiseen.

4. PAINOPISTEALUEET

4.3. Mahdollisuuksista menestystä

Tavoitteena on, että uusia liiketoimintamahdollisuuksia tunnistetaan aktiivisesti ja Lapille löydetään uusia kasvun kärkeä.

Miksi tämä on tärkeää:

Yrittäjyyden toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Toimintaympäristön muuttuminen korostaa ennakoinnin ja eri toimijoiden välisen vuoropuhelun tarvetta. 2030-luvun Lappi ei ole samanlainen kuin nyt, mutta yrittäjyydelle syntyy Lapissa jatkossa myös koko ajan uusia mahdollisuuksia. Myös yritysten kasvuhalukkuutta tarvitaan näihin mahdollisuuksiin tarttumiseksi.

Uudet kasvun kärjet voivat liittyä niin eri toimialojen kehitykseen, uusiin asiakastarpeisiin, teknologioihin ja palveluihin, puolustuspolitiikkaan liittyvään kaksoiskehittämiseen kuin luonnonvarojen käyttöön, koko Pohjois-Kalotin kehitykseen ja megatrendienkin kuten digitalisaation, geopolitiikan, ilmastonmuutoksen ja siihen sopeutumisen, monimuotoisuuden säilyttämisen sekä puhtaan siirtymän aikaansaamiin muutoksiin. Näitä muutoksia ja haasteita kuvataan esimerkiksi maakunnallisessa Lapin-sopimuksessa ja Lapin ilmasto- ja energiastrategiasa.

Yritysten menestys perustuu tulevaisuuden toimintaympäristössä myös aineettomaan pääomaan, luovuuteen sekä innovaatioihin ja niiden kaupallistamiseen. Lisäksi luonnolla, ympäristöllä ja luontosuhteella on ollut ja jatkossakin Lapin asukkaille, yrittäjille, matkailulle ja muille elinkeinoille keskeinen merkitys.

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet:

1. Ketteryä ryhmittäminen uusien liiketoimintamahdollisuuksien ympärille

- Luodaan Lappiin sellaisia vuorovaikutusfoorumeja, joiden avulla on mahdollista muodostaa yhteistä ymmärrystä avautuvista liiketoimintamahdollisuuksista. Varmistetaan, että uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomiseen saadaan mukaan pien- ja mikroyritykset.
- Kehitetään ketteriä tapoja ja kykyä tehdä päätöksiä nopeasti ja yhteensovittaa eri toimijoiden toimintaa,

palveluja ja resursseja. Tähän tarvitaan yrittäjiä ja yrityksiä, julkisia ja yksityisiä palveluntarjoajia sekä korkeakouluja ja muita oppilaitoksia.

- Luodaan paremmat edellytykset startup-yritysten kehittymiselle.

2. Muutosten ymmärtäminen ja osaamisen kehittäminen

- Kehitetään yrittäjien ja yritysten kykyä tunnistaa, miten yritysten toimintaa ja osaamista tulee päivittää ja kehittää uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin tarttumiseksi ja toimintaympäristön muutoksiin sopeutumiseksi. Vanhoista toimintatavoista pitää myös osata tarvittaessa luopua. Julkisilla yrityspalveluilla on tärkeä rooli tässä sopeutumisessa ja uuden kasvun luonnissa.
- Panostetaan yrittäjien osaamista vahvistaviin palveluihin (ml. johtaminen, hallitustyöskentely, työnantajana toimiminen, kasvu ja kansainvälisyys, digitalisaatioon ja tietoturvaan liittyvä osaaminen, ennakointi, liiketoiminnan kehittämisosaaminen ja erimuotoiset liiketoiminnan kehittämisen sparrausta tarjoavat palvelut sekä yrittäjien, erityisesti mikro- ja yksinyrittäjien jaksamista tukevat palvelut ja toimenpiteet).

3. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen

- Parannetaan pienten yritysten mahdollisuuksia käynnistää TKI-hankkeita ja osallistua TKI-hankkeisiin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tiedottamista, verkostojen kehittämistä ja tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten nykyistä parempaa ymmärrystä Lapin yritysten tarpeista ja mahdollisuuksista. Näkökulman tulee olla kansallinen ja kansainvälinen siten, että lappilaisten yritysten tarpeisiin löydetään tarkoituksenmukaiset kumppanit ja palvelut.

4. PAINOPISTEALUEET

4.4. Yrittäjää ei jätetä yksin

Tavoitteena on, että julkiset yrityspalvelut muodostavat helposti saavutettavan ja yhtenäisen palvelukokonaisuuden, joka tukee yritysten kehitystä niiden koko elinkaaren ajan kaikkialla Lapissa.

Miksi tämä on tärkeää:

Yrittäjille ja yrityksille on kyettävä tarjoamaan kaikki saatavilla olevat palvelut ja tuki mahdollisimman yrittäjälähtöisesti. Nyt näin ei ole, vaan yrittäjien voi olla vaikeaa saada kokonaisvaltaista kuvaa saatavilla olevista palveluista ja tuesta, jolloin he jäävät arjen kiireen keskellä helposti yksin.

”Siiloutumista” ja ”reviirijattelua” on tarpeen purkaa laajasti, ja tämä tehdään yritysten lähtökohdista. Palveluiden ja tuen saamisen tulee olla mahdollisimman yksinkertaista, nopeaa ja yrittäjän ajankäyttöön sopivaa. Yrittäjien vastuulla on olla omalta osaltaan aktiivisia ja sitoutuneita ottamalla yhteyttä palveluihin ja hyödyntämällä olemassa olevia palveluja ja tukea oman yrityksensä sekä Lapin kannalta kestävästi ja pitkäjänteisesti.

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet:

1. Palvelutarpeiden tunnistaminen ja yritysten kontaktointi

- Yrittäjille ja yrityksille palveluja tarjoavat toimijat kehittävät omia tietotuotteitaan, tiedon ylläpitoa ja tiedolla johtamista yrittäjien ja yritysten tarpeiden tunnistamiseksi. Eri tietolähteitä, teknologioita ja

työkaluja hyödynnetään ja kokeillaan aktiivisesti.

- Jaetaan tietoa aktiivisesti aina kuin se on mahdollista ja yrittäjän ja yrityksen kannalta tarkoituksenmukaista. Huomion kiinnittäminen toimijoiden väliseen tiedonsiirtoon on erityisen tärkeää palvelurakenteiden muuttuessa ja uudistuessa.
- Yrittäjille ja yrityksille palveluja tarjoavat toimijat ottavat aktiivisesti yhteyttä yrittäjiin tarvittaessa yhteistyössä ja välttämällä päällekkäistä toimintaa.

2. Yrittäjille ja yrityksille suunnatuista palveluista viestiminen

- Tuodaan verkossa selkeästi ja yrittäjälähtöisesti esiin saatavilla olevat palvelut, yritysrahoitus ja muu tuki. Yritysten yhteydenottokynnyksen tulisi olla mahdollisimman matala, jotta yrittäjät uskaltaisivat kysyä mieltään askarruttavista asioista. Viestinnässä puolestaan tulee pyrkiä siihen, että kerrotaan niistäkin asioista, joista yrittäjä ei vielä osakaan kysyä.
- Kehitetään palveluita ja tukea koskevaa viestintää yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa.

3. Palveluiden saavutettavuuden ja laadun kehittäminen

- Varmistetaan yrityspalvelutoimijoiden keskinäinen tiedon ja kokemusten vaihto sekä toisilta oppiminen. Hyvistä käytännöistä ja esimerkeistä viestiminen eri puolilta Lappia hyödyttää kaikkia toimijoita. Lisäksi silloin kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista, niin yritysneuvojen erityisosaamisista ja työpanosta tulisi hyödyntää erilaisten organisaatorajojen yli seutukunnissa ja koko maakunnassa). Tässä voidaan hyödyntää esimerkiksi projektirahoitteisia kokeiluja ja sopimusperusteisiä järjestelyjä yrityspalveluja tuottavien toimivien välillä varmistuen toimivaksi todettujen ratkaisujen jatkuvuus.
- Selkeytetään yrittäjiä ja yrityksiä tukevien toimijoiden rooleja, jotta palvelut ovat mahdollisimman helposti löydettävissä ja resurssien käyttö on toimijoi-

den kesken mahdollisimman tarkoituksenmukaista. Tukea tähän työhön voidaan esimerkiksi saada aiemmin tässä strategiassa mainitulta maakunnalliselta hankkeelta.

- Edistetään julkisten ja muiden toimijoiden yrityspalveluiden parempaa yhteensovittamista sekä maakunnan sisällä tarkoituksenmukaisten yliaalueellisten palveluiden syntymistä. Palvelurakenteiden uudistuessa ja muuttuessa tarvitaan monenkeskisiä yhteistyömalleja esimerkiksi kuntien, elinkeinoyhtiöiden, työllisyysalueiden, valtion viranomaisten ja korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten välille.
- Kehitetään asiointia ja ohjeistusta kaikissa julkisissa palveluissa ja prosesseissa yrittäjälähtöisesti yrittäjiltä ja yrityksiltä saadun palautteen pohjalta sekä yhdessä yritysten kanssa. Palveluiden tulee olla helposti ymmärrettäviä ja käyttäjäystävällisiä.
- Vahvistetaan yrityksiä neuvovien toimijoiden osaamista ja palveluiden muodostaman kokonaisuuden tuntemusta huomioiden hallinnollisissa rakenteissa ja palveluissa tapahtuvat muutokset.
- Kehitetään kansainvälistymistä vauhdittavia palveluita niin, että paras osaaminen saadaan myös pienten yritysten ja mikroyritysten saataville.
- Jatketaan omistajanvaihdospalvelua ja vakiinnutetaan se osaksi pysyvää palvelutarjontaa.
- Luodaan Lappiin englanninkielinen palvelupolku yrittäjäksi aikovalle ja alkavalle yrittäjälle ja edistetään maahanmuuttajien yrittäjyyttä.

5. TOIMEENPANO & SEURANTA

Tässä luvussa esitetään tarkemmin painopisteisiin perustuva strategian toimeenpano ja seuranta, jotta kukin toimija voi arvioida strategian sisällön ja kytkeä strategian sisältöjä oman toimintansa suunnitteluun.

TOIMEENPANO & SEURANTA

Tavoitteet ja edellytykset

Strategian sisältöjä käydään toimeenpanon alkuvaiheessa läpi strategian kannalta keskeisten toimijoiden kanssa, jotta kukin toimija voi arvioida strategian sisällön ja kytkeä strategian sisältöjä oman toimintansa suunnitteluun.

Strategia tarjoaa toimijoiden kuten esimerkiksi kuntien omaan suunnitteluun yrittäjien esiin nostamia tarpeita, tärkeitä yhteisiä tavoitteita ja keskeisiä toimenpiteitä. Tavoitteiden saavuttaminen ja toimenpiteiden toteutus edellyttää monen toimijan samansuuntaista toimintaa. Lista toimenpiteistä täydentyy strategian toimeenpanon aikana.

Toimijoiden toivotaan huomioivan esitetyt keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet omis- sa strategioissaan, ohjelmissaan ja toimintasuunnitelmissaan. Strategian tulisi ohjata päätöksentekoa myös resurssien suuntaamisessa kuten esimerkiksi hankerahoitusta koskevassa päätöksenteossa.

Strategian toimeenpano ja seuranta edellyttää prosessin, jonka on nojaututtava vuosittain kerättävään seurantatietoon ja sen tulkintaan. Strategian toteutumista seurataan strategiassa määriteltujen seurantaindikaattoreiden avulla. Nämä indikaattorit on esitetty liitteessä. Seuranta edellyttää strategiassa määriteltujen seurannan indikaattoreiden keräämistä ja analysointia sekä kerätyn ja analysoidun tiedon yhteistä käsitte- lyä ja tulkintaa.

Seurantaryhmä

Kokonaisuudessaan strategian toimeenpano ja seuranta toteutetaan Lapin ELY- kes- kuksen (1.1.2026 alkaen Lapin elinvoimakeskus) johdolla seuraavasti:

- Strategian toimeenpanon johtamista, koordinointia ja seurantaa varten peruste- taan seurantaryhmä, johon kutsutaan edustajia strategian toteutuksen kannalta keskeisistä toimijoista (ELY-keskus, kunnat, Lapin liitto, työllisyysalueet, korkea- koulut ja oppilaitokset sekä yrittäjäjärjestöt)
- Lapin ELY-keskus vastaa seurantaindikaattoreiden mukaisen tiedon keruusta ja analysoinnista vuosittain. Seurantatiedot raportoidaan seurantaryhmälle

Seurantaryhmä käsittelee strategian edistymistä ja tarvittavia toimenpiteitä kaksi ker- taan vuodessa. Seurantaryhmä käy läpi strategian seurantatiedot ja arvioi strategian ta- voitteiden toteutumisen edistymisen ja määrittelee tarvittavat strategian muutostar- peet ja prosessin näiden muutosten tekemiseen.

+ LIITTEET

Liite 1: Seuraintindikaattorit

Liite 2: Keskeiset toimenpiteet ja toimijat

Liite 3: Lapin yrittäjyysstrategia 2025-2030+ |
Tiivistelmä (FI)

Liite 4: Lapland's Entrepreneurship Strategy
2025-2030+ | Summary (EN)

Liite 5: Lappi fidnohutkanstrategiija 2025-
2030+ | Čoahkkáigeassu (SE)

Liite 6: Lapplands strategi för företagande
2025-2030+ | Sammandrag (SV)

+ LIITE 1.

SEURANTAINDIKAATTORIT

Yrittäjät ja yritykset:

- **Yrittäjien lukumäärä ja osuus työllisistä;** maakunta, seutukunnat (Lähde: Tilausaineisto Tilastokeskukselta)
- **Uusien yritysten määrä ja lopettavien yritysten määrä;** maakunta, seutukunnat (Lähde: Aloittaneet ja lopettaneet yritykset, Tilastokeskus)

Yrittäjien ja yritysten näkemykset:

- **Pk-yritysten kasvuhaluus Lapissa** (Lähde: Suomen Yrittäjät, Lapin Yrittäjät: Pk-yritysbarometri)
- **Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys** (Lähde: Suomen Yrittäjät, Lapin Yrittäjät: Yrittäjien Kuntabarometri)
- **Maakunnan kokonaistulos** (Lähde: Suomen Yrittäjät, Lapin Yrittäjät: Yrittäjien elinvoimabarometri)

Kuntien elinvoima:

- **Lapin kuntien elinvoimaindeksi** (Lähde: EVP, MDI)

KESKEISET TOIMENPITEET JA TOIMIJAT

1/6

TOIMENPITEET		TOIMIJAT
	1. Asenteet kuntoon	
	1.1. Yrittäjien ja yrittäjyyden huomiointi	
	1.1.1. Vaikutetaan paikallisella ja maakunnallisella tasolla sekä yhteisellä Lappi-tasoisella edunvalvonnalla siihen, että julkisten toimijoiden sääntely on yrittäjien ja yritysten kannalta mahdollisimman selkeää ja ennakoitavaa.	Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa Maakunnallinen edunvalvonta
	1.1.2. Vähennetään yrittäjiltä ja yrityksiltä edellytettyä hallinnollista työtä aina kuin se vain on mahdollista.	Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa
	1.1.3. Poliittisten päätöksentekijöiden ja julkisten toimijoiden päätöksenteon tulee olla rohkeaa, eteenpäin katsovaa ja perustua osaltaan yrittäjien näkemysten kuuntelemiseen.	Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa
	1.1.4. Nostetaan yritysvaikutusten arviointi aidoksi osaksi päätöksentekoa ja sen valmistelua eri viranomaisten toimesta. Päätösten vaikutukset yrityksille huomioidaan jo päätöksenteon valmistelusta lähtien.	Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa
	1.1.5. Huomioidaan julkisten toimijoiden hankintojen toteutuksessa se, että lappilaiset yritykset ovat tietoisia eri hankinnoista ja voivat niihin mahdollisuuksiensa mukaan osallistua.	Kunnat, ELY-keskus, hyvinvointialue ja muut julkiset toimijat Lapissa
	1.1.6. Yrittäjämönteisyyden tulee näkyä julkisten toimijoiden palveluolttiudessa yrittäjien suuntaan. Kaikki yhteydenotot ja vuorovaikutus on mahdollisuus edistää yrittäjien ja julkisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja vahvistaa keskinäistä luottamusta.	Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa
	1.1.7. Tuetaan Lapin kuntia ja muita toimijoita yrittäjämönteisyyden kehittämisessä esimerkiksi maakunnallisella hankkeella, joka voi toteuttaa mm. päätöksentekijöille suunnattuja koulutuksia, laatia materiaaleja ja toteuttaa muita kehittämistoimenpiteitä.	ELY-keskus, Lapin liitto, kunnat, yrittäjäjärjestöt
	1.2. Verkostot, yhteistyö ja yhteisöllisyys	
	1.2.1. Vahvistetaan lappilaisten yrittäjien ja yritysten välisiä verkostoja.	Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa

TOIMENPITEET	TOIMIJAT
1.2.2. Vahvistetaan viranomaisten ja yrittäjien välisiä verkostoja vahvistetaan niin, että yrittäjät ja eri toimijat tuntevat toisensa entistä paremmin.	Kunnat, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset
1.3. Yrittäjyydestä viestiminen ja yrittäjyyteen kannustaminen	
1.3.1. Viestitään yrittäjyyden monipuolisista mahdollisuuksista erityisesti nuorille, opiskelijoille, yrittäjyydestä kiinnostuneille töissä oleville ja potentiaalisille muuttajille Lapissa, muualla Suomessa ja kansainvälisesti.	Kunnat, Lapin liitto, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt
1.3.2. Kehitetään Lappi-brändiä voimakkaasti niin, että siinä korostuu lappilainen yrittäjyys.	Lapin liitto, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa Korkeakoulut ja oppilaitokset
1.3.3. Toteutetaan olemassa olevaa Lapin yrittäjyyskasvatusstrategiaa koko Lapissa.	Strategian toimeenpanon mukaiset toimijat
2. Kasvun esteet pois	
2.1. Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen	
2.1.1. Parannetaan yrittäjien, yritysten, kuntien, työllisyysalueiden, henkilöstöalan yritysten, valtion viranomaisten ja korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten välisellä yhteistyöllä sitä, että rekrytointitarpeisiin on tarjolla osaavaa työvoimaa. Osaamistarpeiden ennakoinnissa on tärkeää kuulla myös pien- ja mikroyritysten tarpeita.	Kunnat, työllisyysalueet, ELY-keskus Henkilöstöalan yritykset Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset
2.1.2. Huomioidaan paikallisten yrittäjien ja myös pienten ja keskisuurten toiveet ja tarpeet työvoiman houkuttelutyössä kotimaassa ja kansainvälisesti sekä yleisessä alueen ja kuntien veto- ja pitovoiman kehittämisessä.	Kunnat, työllisyysalueet, ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa (ml. Work in Finland ja Team Finland) Henkilöstöalan yritykset

+ LIITE 2. KESKEISET TOIMENPITEET JA TOIMIJAT

3/6

TOIMENPITEET	TOIMIJAT
2.1.3. Luodaan entistä helpompia rekrytinnin ratkaisuja ja tukimuotoja pienissä ja keskisuurissa yrityksissä piilevään työvoimatarpeeseen.	Kunnat, työllisyysalueet Maakunnallinen edunvalvonta
2.1.4. Tehdään ensimmäisen työntekijän palkkaamisesta houkuttelevaa ja helppoa.	Kunnat, työllisyysalueet Maakunnallinen edunvalvonta
2.1.5. Pientenkin yritysten on tärkeää olla aktiivisia esimerkiksi tarjoamalla työmahdollisuuksia opiskelijoille.	Yritykset Korkeakoulut ja oppilaitokset
2.2. Asumisen ja toimitilojen ratkaisujen kehittäminen	
2.2.1. Edistetään asumisen pullonkaulojen poistamista julkisen sektorin toimijoiden ja yksityisten toimijoiden yhteistyöllä.	Kunnat ja muut julkiset toimijat Yksityiset yhtiöt Maakunnallinen edunvalvonta
2.2.2. Huomioidaan yritysten toimitilavaihtoehtojen ja muiden työskentelyolosuhteiden kuten etätyöratkaisujen kehittämisessä myös pien- ja mikroyritykset sekä niiden kasvunäkymät ja tulevaisuuden tarpeet.	Kunnat ja muut julkiset toimijat Yksityiset yhtiöt
2.3. Saavutettavuuden, liikenneyhteyksien ja muun infrastruktuurin kehittäminen ja rajaesteiden poisto	
2.3.1. Huomioidaan maakunnan ja eri kuntien saavutettavuuden kehittämisessä suurten yritysten ja julkisen hallinnon tarpeiden lisäksi myös pienet yritykset ja mikroyritykset sekä niiden kasvunäkymät ja tulevaisuuden tarpeet niin tavaroiden, palveluiden, asiakkaiden kuin työntekijöidenkin näkökulmasta.	Kunnat, Lapin liitto, ELY-keskus Maakunnallinen edunvalvonta
2.3.2. Vaikutetaan kansallisesti yli valtiorajojen menevän liiketoiminnan ongelmien ratkaisemiseen.	Kunnat, Lapin liitto, ELY-keskus Maakunnallinen edunvalvonta

TOIMENPITEET	TOIMIJAT
 3. Mahdollisuuksista menestystä	
3.1. Ketterä ryhmittäminen uusien liiketoimintamahdollisuuksien ympärille	
3.1.1. Luodaan Lappiin sellaisia vuorovaikutusfoorumeja, joiden avulla on mahdollista muodostaa yhteistä ymmärrystä avautuvista liiketoimintamahdollisuuksista. Varmistetaan, että uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomiseen saadaan mukaan pien- ja mikroyritykset.	ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa (ml. Work in Finland ja Team Finland), kunnat ja elinkeino-yhtiöt Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset
3.1.2. Kehitetään ketteriä tapoja ja kykyä tehdä päätöksiä nopeasti ja yhteensovittaa eri toimijoiden toimintaa, palveluja ja resursseja.	ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa (ml. Work in Finland ja Team Finland), kunnat ja elinkeino-yhtiöt Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset
3.2. Muutosten ymmärtäminen ja osaamisen kehittäminen	
3.2.1. Kehitetään yrittäjien ja yritysten kykyä tunnistaa, miten yritysten toimintaa ja osaamista tulee päivittää ja kehittää uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin tarttumiseksi ja toimintaympäristön muutoksiin sopeutumiseksi.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus Korkeakoulut ja oppilaitokset
3.2.2. Panostetaan yrittäjien osaamista vahvistaviin palveluihin.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus Korkeakoulut ja oppilaitokset
3.2.3. Luodaan paremmat edellytykset startup-yritysten kehittymiselle.	ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa (ml. Work in Finland ja Team Finland), kunnat ja elinkeino-yhtiöt Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset

TOIMENPITEET		TOIMIJAT
3.3. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen		
3.3.1. Parannetaan pienten yritysten mahdollisuuksia käynnistää TKI-hankkeita ja osallistua TKI-hankkeisiin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tiedottamista, verkostojen kehittämistä ja tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten nykyistä parempaa ymmärrystä Lapin yritysten tarpeista ja mahdollisuuksista.		ELY-keskus ja muut julkiset toimijat Lapissa (ml. Work in Finland ja Team Finland), kunnat ja elinkeino-yhtiöt Korkeakoulut ja oppilaitokset Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset
 4. Yrittäjää ei jätetä yksin		
4.1. Palvelutarpeiden tunnistaminen ja yritysten kontaktointi		
4.1.1. ja yrityksille palveluja tarjoavat toimijat kehittävät omia tietotuotteitaan, tiedon ylläpitoa ja tiedolla johtamista yrittäjien ja yritysten tarpeiden tunnistamiseksi.		Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus Yksityiset palveluntarjoajat
4.1.2. Jaetaan tietoa aktiivisesti aina kuin se on mahdollista ja yrittäjän ja yrityksen kannalta tarkoituksenmukaista. Huomion kiinnittäminen toimijoiden väliseen tiedon siirtoon on erityisen tärkeää palvelurakenteiden muuttuessa ja uudistuessa.		Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.1.3. Yrittäjille ja yrityksille palveluja tarjoavat toimijat ottavat aktiivisesti yhteyttä yrittäjiin tarvittaessa yhteistyössä ja välttämällä päällekkäistä toimintaa.		Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.2. Yrittäjille ja yrityksille suunnatuista palveluista viestiminen		
4.2.1. Tuodaan verkossa selkeästi ja yrittäjälähtöisesti esiin saatavilla olevat palvelut, yritysrahoitus ja muu tuki.		Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.2.2. Kehitetään palveluita ja tukea koskevaa viestintää yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa.		Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus Yrittäjäjärjestöt, yrittäjät ja yritykset

+ LIITE 2. KESKEISET TOIMENPITEET JA TOIMIJAT

6/6

TOIMENPITEET	TOIMIJAT
4.3. Palveluiden saavutettavuuden ja laadun kehittäminen	
4.3.1. Varmistetaan yrityspalvelutoimijoiden keskinäinen tiedon ja kokemusten vaihto sekä toisilta oppiminen.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.3.2. Selkeytetään yrittäjiä ja yrityksiä tukevien toimijoiden rooleja, jotta palvelut ovat mahdollisimman helposti löydettävissä ja resurssien käyttö on toimijoiden kesken mahdollisimman tarkoituksenmukaista. Tukea tähän työhön voidaan esimerkiksi saada aiemmin tässä strategiassa mainitulta maakunnalliselta hankkeelta.	ELY-keskus, Lapin liitto, kunnat Yrittäjäjärjestöt
4.3.3. Edistetään julkisten ja muiden toimijoiden yrityspalveluiden parempaa yhteensovittamista sekä maakunnan sisällä tarkoituksenmukaisten yliaalueellisten palveluiden syntymistä.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.3.4. Kehitetään asiointia ja ohjeistusta kaikissa julkisissa palveluissa ja prosesseissa yrittäjälähtöisesti yrittäjiltä ja yrityksiltä saadun palautteen pohjalta sekä yhdessä yritysten kanssa.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.3.5. Vahvistetaan yrityksiä neuvovien toimijoiden osaamista ja palveluiden muodostaman kokonaisuuden tunte- musta huomioiden hallinnollisissa rakenteissa ja palveluissa tapahtuvat muutokset.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus
4.3.6. Kehitetään kansainvälistymistä vauhdittavia palveluita niin, että paras osaaminen saadaan myös pienten yri- tysten ja mikroyritysten saataville.	Team Finland-toimijat
4.3.7. Jatketaan omistajanvaihdospalvelua ja vakiinnutetaan se osaksi pysyvää palvelutarjontaa.	Yrittäjäjärjestöt Kunnat
4.3.8. Panostetaan yrittäjien osaamista vahvistaviin palveluihin.	Yrityspalveluita tarjoavat julkiset toimijat
4.3.9. Luodaan Lappiin englanninkielinen palvelupolku yrittäjäksi aikovalle ja alkavalle yrittäjälle ja edistetään maa- hanmuuttajien yrittäjyyttä.	Kunnat, työllisyysalueet, elinkeinoyhtiöt, ELY-keskus

LAPIN YRITTÄJYYSSTRATEGIA 2025-2030+ | TIIVISTELMÄ (FI)

Taustaa

Lapin ensimmäinen yrittäjyysstrategia on laadittu vahvistamaan yrittäjyyttä Lapissa ja tukemaan yritysten kasvumahdollisuuksia ja kilpailukykyä. Strategia on ohjenuora sekä yrityksille palveluja tarjoaville julkisille ja yksityisille toimijoille että toimijoiden väliselle yhteistyölle. Lisäksi strategia ja sen toimeenpano auttavat yrittäjiä hyödyntämään julkisten toimijoiden tarjoamat palvelut ja muun tuen entistä paremmin.

Lapin yrittäjyysstrategia laadittiin vuosien 2024 ja 2025 aikana Lapin ELY-keskuksen työryhmän johdolla. Strategiatyötä ohjasi eri toimijoista koottu laajempi Yrittäjyysstrategiatyöryhmä. Strategia on laadittu osana Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa Strategista kasvua muutoksessa -hanketta.

Visio

Lapin yrittäjyysstrategian visiona on: Ei yhtään estettä yrittämiselle.

Yrittäjyydelle ja yrittämiselle täytyy luoda mahdollisimman hyvät ja sujuvat olosuhteet koko Lapissa. Yrittäjyyden tukeminen edellyttää kykyä ymmärtää ja vastata yrittäjien ja yritysten yksilöllisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin. Viranomaisten toimintaan liittyy välttämätöntä hallinnollista työtä, mutta samalla tulisi poistaa tarpeettomia esteitä yrittämiselle, helpottaa yrittäjien arkea ja vauhdittaa lappilaisten yritysten kehitystä ja kasvua. Kyse on myös yrittäjyydelle suotuisista asenteista.

Ei yhtään estettä yrittämiselle.

Strategia on jaettu neljään painopisteeseen

ASENTEET KUNTOON

Ensimmäinen painopiste keskittyy yrittäjyyttä arvostavan ja ruokkivan kulttuurin ja asenneilmapiirin luomiseen, joka näkyy ja toteutuu kaikessa alueen toimijoiden päätöksenteossa ja toiminnassa. Yrittäjämysteisyys Lapissa ei saa olla vain juhlapuhetta, vaan sen tulee näkyä kaikessa julkisen sektorin toiminnassa ja toimintatavoissa sekä päätöksenteossa.

KASVUN ESTEET POIS

Toinen painopiste korostaa yritysten kasvun ja kehityksen pullonkaulojen vähentämistä ja poistamista alueellisen ja paikallisen tason toimenpiteillä ja esimerkiksi yhteisellä edunvalvonnalla. Muun muassa osaavan työvoiman saatavuus, puutteelliset asumisen ratkaisut ja toimitilojen vähyys rajoittavat yrittäjien ja yritysten kehittymisen ja kasvun mahdollisuuksia eri puolilla Lappia. Saavutettavuuden ja liikenneyhteyksien toimivuuden kehittäminen on monelle yritykselle niin ikään elintärkeää. Yritysten kehityksen ja kasvun pullonkaulat vaativat rohkeita ja vaikuttavia toimenpiteitä sekä vahvaa edunvalvontaa kaikilta lappilaisilta toimijoilta.

MAHDOLLISUUKSISTA MENESTYSTÄ

Kolmas painopiste korostaa ennakointia ja ennakoluulotonta mahdollisuuksien tunnistamista sekä näiden hyödyntämistä. Yrittäjyyden toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Toimintaympäristön muuttuminen korostaa ennakkoinnin ja eri toimijoiden välisen vuoropuhelun tarvetta. Yrittäjyydelle syntyy Lapissa koko ajan uusia mahdollisuuksia. Myös yritysten kasvuhaluukkuutta tarvitaan näihin mahdollisuuksiin tarttumiseksi.

YRITTÄJÄÄ EI JÄTETÄ YKSIN

Neljäs painopiste keskittyy yrittäjien tarpeiden tunnistamiseen, aidosti yrittäjälähtöisen palvelukokonaisuuden järjestämiseen ja yrittäjien osaamisen kehittämiseen eri yrityspalveluorganisaatioiden ja muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyönä. Yrittäjille ja yrityksille on kyettävä tarjoamaan kaikki saatavilla olevat palvelut ja tuki mahdollisimman yrittäjälähtöisesti. Palveluiden ja tuen saamisen tulee olla mahdollisimman yksinkertaista, nopeaa ja yrittäjän ajankäyttöön sopivaa.

Toimeenpano

Strategian sisältöjä käydään toimeenpanon alkuvaiheessa läpi strategian kannalta keskeisten toimijoiden kanssa, jotta kukin toimija voi arvioida strategian sisällön ja kytkeä strategian sisältöjä oman toimintansa suunnitteluun. Strategia tarjoaa toimijoiden kuten esimerkiksi kuntien omaan suunnitteluun yrittäjien esiin nostamia tarpeita, tärkeitä yhteisiä tavoitteita ja keskeisiä toimenpiteitä.

Tavoitteiden saavuttaminen ja toimenpiteiden toteutus edellyttää monen toimijan samansuuntaista toimintaa. Strategian tulisi ohjata päätöksentekoa myös resurssien suuntaamisessa kuten esimerkiksi hankerahoitusta koskevassa päätöksenteossa. Lista toimenpiteistä täydentyy strategian toimeenpanon aikana. Strategian toteutumista seurataan strategiassa määritettyjen seurantaindikaattoreiden avulla.

+ LIITE 4.

LAPLAND'S ENTREPRENEURSHIP STRATEGY 2025-2030+ | SUMMARY (EN)

Background

Lapland's first entrepreneurship strategy has been developed to boost entrepreneurship in Lapland and to support the growth potential and competitiveness of businesses. The strategy will work as a guideline for both public and private actors providing services to businesses and for the cooperation between them. Furthermore, the strategy and its implementation will help entrepreneurs to make better use of the services and other support provided by public actors.

Lapland's Entrepreneurship Strategy was developed during 2024 and 2025. The strategy was prepared under the management of a working group of the Lapland Centre for Economic Development, Transport and the Environment (ELY Centre). The strategy work was guided by a broader Entrepreneurship Strategy Working Group composed of different actors. The strategy was developed as part of the Strategic Growth in Change project funded by the European Social Fund (ESF).

Vision

The vision behind Lapland's Entrepreneurship Strategy is: No barriers to entrepreneurship.

We must establish as good and easy conditions as possible for entrepreneurship and enterprises throughout Lapland. Supporting entrepreneurship requires the ability to understand and respond to the individual needs and objectives of entrepreneurs and businesses. The work of public authorities involves necessary administrative work, but it would be important to aim to simultaneously remove unnecessary obstacles to entrepreneurship, make life easier for entrepreneurs and boost the development and growth of businesses in Lapland. The strategy is also about promoting positive attitudes towards entrepreneurship.

No barriers to entrepreneurship.

The strategy is divided into four key points

IMPROVING ATTITUDES

The first, "Improving attitudes", focuses on creating a culture and attitudes that value and fuel entrepreneurship which is reflected and implemented in all decision-making and activities of all actors in the region. Positive attitudes to entrepreneurship in Lapland must not be just fine words; instead, it should be reflected in all public sector activities, practices and decision making.

BREAKING DOWN BARRIERS TO GROWTH

The second, "Breaking down barriers to growth", emphasises the reduction and removal of bottlenecks to business growth and development through measures at regional and local level, such as joint advocacy. The lack of skilled labour, inadequate housing solutions and the shortage of premises, among other things, limit the opportunities for entrepreneurs and businesses to develop and grow across Lapland. Improving accessibility and transport links is also vital for many businesses. The bottlenecks to business development and growth require bold and effective measures and strong advocacy from all actors in Lapland.

OPPORTUNITIES LEADING TO SUCCESS

The third, "Opportunities leading to success", emphasises anticipation and an open-minded approach to identifying and seizing opportunities. The environment for entrepreneurship is constantly changing. The changing environment highlights the need for foresight and dialogue between different actors. New opportunities for entrepreneurship are constantly emerging in Lapland. Businesses also need have a desire to grow to seize these opportunities.

THE ENTREPRENEUR IS NOT LEFT ALONE

The fourth, "The entrepreneur is not left alone", focuses on identifying the needs of entrepreneurs, organising a truly entrepreneur-centred service package and developing the skills of entrepreneurs through cooperation between different business service organisations and other public and private actors. We must offer all available services and support to entrepreneurs and businesses in as entrepreneur-driven way as possible. Access to services and support should be as simple, quick and convenient as possible.

Implementation

The contents of the strategy are discussed with the key actors in the early stages of implementation, so that each actor can assess the content of the strategy and integrate it into their own planning. Through the strategy, actors such as municipalities can include into their planning the needs, important shared goals and key measures highlighted by entrepreneurs.

Achieving the objectives and implementing the measures will require concerted effort by many actors. The strategy should also guide decision-making on the allocation of resources, such as project funding. The list of measures will be supplemented during the implementation of the strategy. The implementation of the strategy will be monitored through the monitoring indicators defined in the strategy.

LAPPI FIDNOHUTKANSTRATEGIIJA 2025-2030+ | ČOAHKKÁIGEASSU (SE)

Duogáš

Lappi vuosttas fidnohutkanstrategiija lea ráhkaduvvon nannet fidnohutkama Lappis ja doarjut fitnodagaid stuorrunvejolašvuođaid ja gilvalannávcca. Strategiija lea ráva fitnodagaide bálvalusaid fálli almmolaš ja priváhta doaibmiide ja doaibmiid gaskasaš ovtasbargui. Dasa lassin strategiija ja dan čađaheapmi veahkehit fitnodatdoalliid atnit ávkin almmolaš doaibmiid fállan bálvalusaid ja eará doarjaga ain buorebut.

Lappi fidnohutkanstrategiija ráhkaduvvui jagiid 2024 ja 2025 áigge. Strategiija ráhkadeami jođihii EJB-guovddáša bargojoavku. Strategiijabarggu jođihii sierra doaibmiin čohkkejuvvon viidasut fidnohutkanstrategiijabargojoavku. Strategiija lea ráhkaduvvon oassin Eurohpá sosiálafoandda ruhtadan fidnu Strategista kasvua muutoksessa (Strategalaš stuorrun nuppástusas).

Višuvdna

Lappi fidnohutkanstrategiija višuvdnan lea: li oktage eastta fidnošeapmái.

Fidnohutkamii ja fidnošeapmái galgá duddjot nu buriid ja njuovžilis diliid go vejolaš oppa Lappis. Fidnošeami doarjun eaktuda máhtolašvuođa áddet ja vástidit fitnodatdoalliid ja fitnodagaid oktagaslaš dárbbuide ja ulbmiliidda. Virgeoapmahaččaid doibmii laktása vealtameahttun hálldahuslaš bargu, muhto seammás galggašii jávkadit dárbašmeahttun eastagiid fidnošeapmái, álkidahttit fitnodatdoalli árgga ja jođálmahttit lappiláš fitnodagaid ovdáneami ja stuorruma. Jearaldat lea maiddáid fidnohutkamii heivvolaš doaladumiin.

li oktage eastta fidnošeapmái.

Strategiija lea juhkkujuvvon njealji deaddočuoggái

DOALADUMIT ORTNEGII

Vuosttas, “Doaladumit ortnegii”, vuojudivvva fidnohutkama árvvusadni ja biebmii kultuvrra ja doaladupmeatmosfeara duddjomii, mii vuhtto ja ollašuvvá guovllu buot doaibmiid mearrádusdahkamiin ja doaimmas. Miehtemielalášvuohta fidnohutkamii Lappis ii oaččo leat dušše retoralaš cealkámuš, muhto dat galgá leat vuohttimis buot almmolaš sektora doaimmain ja doaibmanvuogiin sihke mearrádusdahkamis.

STUORRUMA EASTAGAT ERE

Nubbi, “Stuorruma eastagat eret”, deattuha fitnodagaid stuorruma ja ovdáneami eastagiid dahje gáržžideamiid geahpedeami ja jávkadeami guovlluguovdasaš ja báikkálaš dási doaibmabijuiguin ja ovdamearkka dihte oktasáš ovddugohcimiin. Earret eará čeahpes bargofámu fidnen, váilevaš ássama čovdosat ja doaibmasajiid vánisvuohta ráddjejit fitnodatdoalliid ja fitnodagaid ovdáneami ja stuorruma vejolašvuođaid Lappi iešguđet guovlluin. Olahtttivuoda ja johtolatoktavuođaid doaibmivuoda ovdánahttin lea mángga fitnodahkii maiddáid vealtameahttun doaimma dáfus. Fitnodaga ovdánahttima ja stuorruma eastagat dahje gáržžideamiid gáibidit roahkkadis ja beaktilis doaibmabijuid sihke nana ovddugohcima buot lappiláš doaibmiin.

VEJOLAŠVUODAIN MENESTUPMI

Goalmát, “Vejolašvuodain menestupmi”, deattuha ovddaldastima ja vejolašvuođaid ovdagáttohis dovddiidahttima sihke daid ávkinatnima. Fidnohutkama doaibmanbiras nuppástuvvá čađat. Doaibmanbirrasa nuppástuvvan deattuha ovddaldastima ja sierra doaibmiid gaskasaš ságastallama dárbbu. Fidnohutkamii šaddet Lappis oppa áigge ođđa vejolašvuođat. Fitnodagain lea maiddáid dárba háliidit stuorrut, vai sáhttet dohppet daid vejolašvuođaid.

FITNODATDOALLI II GUÐÐO OKTO

Njealját, “Fitnodatdoalli ii guđđo okto”, vuojudivvva dovddiidahttit fitnodatdoalliid dárbbuid, ordnet duođalaččat fitnodatdoalliguovdilasti bálvalanollisvuođaid ja ovddidit fitnodatdoalliid máhtu sierra fitnodatbálvalusorganisašuvnnaid ja eará almmolaš ja priváhta doaibmiid ovtasbargun. Fitnodatdoalliide ja fitnodagaide galgá sáhttit fállat buot fidnemis leahkki bálvalusaid ja doarjja nu ollu go vejolaš fitnodatdoalliguovdilasti vugiin. Bálvalusaid ja doarjaga fidnen galgá leat nu oktageardán ja jođanis go vejolaš ja fitnodatdoalli áigegeavaheapmái heivvolaš.

Doaibmabiju

Strategiija sisdoaluid mannat čađa doaibmabiju álgomuttus strategiija dáfus guovddáš doaibmiiguin, vai juohke doaibmi sáhttá árvvoštallat strategiija sisdoalu ja laktit strategiija sisdoaluid iežas doaimma plánemii. Strategiija fállá doaibmiid, dego ovdamearkka dihte gielddaid, iežas plánemii fitnodatdoalliid ovdanbuktin dárbbuid, dehálaš oktasaš ulbmiliid ja guovddáš doaibmabijuid.

Ulbmiliid juksan ja doaibmabijuid čađaheapmi eaktudit mánngga doaibmi seammasul-lasaš doaimma. Strategiija galggašii stivret mearrádusdahkama maiddái resurssaid čuoziheamis dego ovdamearkka dihte fidnoruhtadeapmái guoski mearrádusdahkamis. Listu doaibmabijuin dárkkálmuvvá strategiija doaibmabiju áigge. Strategiija ollašuvvan čuvvojuvvo strategiijas meroštallojuvvo čuovvunindikáhtoriid vehkiin.

LAPPLANDS STRATEGI FÖR FÖRETAGANDE 2025–2030+ | SAMMANDRAG (SV)

Bakgrund

Lapplands första strategi för företagande har upprättats för att stärka företagandet i Lappland och stödja företagens tillväxtmöjligheter och konkurrenskraft. Strategin är ett rättesnöre både för offentliga och privata aktörer som erbjuder tjänster till företag och för samarbetet mellan aktörerna. Strategin och dess verkställande hjälper företagare också att mer effektivt dra nytta av tjänster och annat stöd som erbjuds av offentliga aktörer.

Lapplands strategi för företagande upprättades under åren 2024 och 2025 under ledning av en arbetsgrupp från Lapplands NTM-central. Strategiarbetet leddes av en bredare arbetsgrupp för strategin för företagande som bestod av representanter för olika aktörer. Strategin har upprättats som en del av det ESF-finansierade projektet Strategiska kasvua muutoksessa (Strategisk tillväxt i förändring).

Visionen

Visionen för Lapplands strategi för företagande är: Inga hinder för företagande.

Förhållandena för företagsamhet och företagande ska utvecklas till så bra och smidiga som möjligt i hela Lappland. Stödet för företagande förutsätter att man förstår och kan svara på de individuella behoven och målsättningarna av företagare och företag. Myndigheternas verksamhet innefattar nödvändigt administrativt arbete, men samtidigt bör onödiga hinder för företagande avlägsnas, företagarnas vardag underlättas och utvecklingen och tillväxten av lappländska företag främjas. Detta handlar också om attityder som gynnar företagande.

Inga hinder för företagande.

Strategin har fördelats i fyra tyngdpunkter

FIXA ATTITYDerna

Den första tyngdpunkten, "Fixa attityderna", fokuserar på skapandet av en kultur och ett samhällsklimat som uppskattar och stärker företagande och som syns och förverkligas i allt beslutsfattande och all verksamhet av aktörerna i regionen. Företagarvänlighet i Lappland får inte stanna vid vackra ord, utan ska synas i den offentliga sektorns all verksamhet, förfaringssätt och beslutsfattande.

BORT MED HINDER FÖR TILLVÄXTEN

Den andra tyngdpunkten, "Bort med hinder för tillväxten", betonar vikten av att minska och avlägsna flaskhalsarna i företagens tillväxt och utveckling med regionala och lokala åtgärder och till exempel med gemensam intressebevakning. Bland annat den svaga tillgången på arbetskraft, bristfälliga lösningar för boende och bristen på verksamhetslokaler begränsar företagaren och företags möjligheter till utveckling och tillväxt på olika håll i Lappland. Utveckling av tillgängligheten och fungerande trafikförbindelser är också livsviktig för företagen i Lappland. Flaskhalsarna i företagens utveckling och tillväxt kräver modiga och effektiva åtgärder samt stark intressebevakning av alla lappländska aktörer.

FRÅN MÖJLIGHETER TILL FRAMGÅNG

Den tredje tyngdpunkten, "Från möjligheter till framgång", betonar vikten av framförhållning och fördomsfri identifiering av möjligheterna samt att dra nytta av dessa. Företagandets verksamhetsmiljö befinner sig i konstant förändring. Detta understryker behovet av framförhållning och dialog mellan olika aktörer. Det tillkommer nya möjligheter för företagande i Lappland hela tiden. Företagen ska också ha en vilja att växa för att de ska ta vara på dessa möjligheter.

INGA FÖRETAGARE LÄMNAS ENSAMMA

Den fjärde tyngdpunkten, "Inga företagare lämnas ensamma", fokuserar på identifiering av företagarnas behov, inrättande av en genuint företagarorienterad tjänstehelhet och utveckling av företagarnas kunnande i samarbete av olika företagstjänstorganisationer och övriga offentliga och privata aktörer. Alla tillgängliga tjänster och stöd ska kunna erbjudas till företagarna och företagen på ett så företagarorienterat sätt som möjligt. Man ska kunna få tillgång till tjänsterna och stödet så enkelt och snabbt som möjligt då det passar företagarens tidsschema.

Genomförande

Vi går igenom strategins innehåll vid verkställandets inledande fas med aktörer som är centrala för strategin så att varje aktör kan bedöma strategins innehåll och koppla dem till planeringen av sin egen verksamhet. Strategin erbjuder behov som företagarna lyft fram, viktiga gemensamma mål och centrala åtgärder till aktörernas såsom kommunernas egen planering.

Att målen kan uppnå och åtgärderna genomföras förutsätter att flera aktörer arbetar i samma riktning. Strategin bör även styra beslutsfattandet om resurstilldelningen till exempel till projektfinansiering. Förteckningen över åtgärderna kompletteras under strategins verkställande. Verkställandet följs upp med uppföljningsindikatorer som fastställts i strategin.

www.lapinluotsi.fi/lapin-yrittajyysstrategia